

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 1g/2026

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 264¹ alin. (4) din
Codul penal

*(consumul de alcool de către conducătorul mijlocului de transport
implicat într-un accident rutier, până la testarea alcoolsopică)*

CHIȘINĂU

14 mai 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA, *judcători*,
cu participarea dlui Andrei Harbuz, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 6 ianuarie 2026,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 14 mai 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 264¹ alin. (4) din Codul penal, ridicată de dl avocat Ilie Gîlca, în interesele dnei Elena Crețu, în dosarul nr. 1-126/2025, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul Ialoveni.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna Svetlana Bîcu, judecător de la Judecătoria Hâncești, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele procesului

3. Circumstanțele procesului, așa cum au fost formulate de autorul sesizării, pot fi rezumate după cum urmează.

4. Pe rolul Judecătoriei Hâncești se află cauza penală de acuzare a dnei Elena Crețu de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 264¹ alin. (4) din Codul penal (*consumul de alcool de către conducătorul mijlocului de transport implicat într-un accident rutier, până la testarea alcoolscoptică*).

5. În procesul de examinare a cauzei, dl avocat Ilie Gîlca a ridicat, în interesele dnei Elena Crețu, excepția de neconstituționalitate a articolului 264¹ alin. (4) din Codul penal.

6. Printr-o încheiere din 10 noiembrie 2025, judecătorul cazului a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

Articolul 73

Inițiativă legislativă

„Dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.”

Articolul 74

Adoptarea legilor și a hotărârilor

„(1) Legile organice se adoptă cu votul majorității deputaților aleși, după cel puțin două lecturi.

(2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.

(3) Proiectele de lege prezentate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților acceptate de acesta sunt examinate de Parlament în modul și după prioritățile stabilite de Guvern, inclusiv în procedură de urgență. Alte propuneri legislative se examinează în modul stabilit.

(4) Legile se trimit spre promulgare Președintelui Republicii Moldova.”

8. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 264¹

Conducerea mijlocului de transport cu depășirea limitelor de alcool admisibile sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe

(1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care are o concentrație de alcool în sânge ce depășește 0,7 g/l sau de vapori de alcool în aerul expirat ce depășește 0,35 mg/l ori care se află în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1500 la 2500 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, în ambele cazuri cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

[...]

(4) Consumul de alcool, de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare, cu excepția consumului de medicamente cu efecte similare substanțelor psihotrope, de către conducătorul mijlocului de transport implicat în accident rutier, până la testarea alcoolsopică și/sau testarea antidrog sau până la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei,

se sancționează cu amendă de la 2000 la 3000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 4 ani, în ambele cazuri cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

[...]”

9. Prevederile relevante ale Regulamentului circulației rutiere, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, sunt următoarele:

„12. 1) Conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat:

[...]

h) să nu consume băuturi alcoolice sau droguri, precum și să nu administreze medicamente preparate în baza acestora până nu va fi supus testării alcoolsopice și/sau testării antidrog, sau, după caz, examinării medicale și prelevării probelor biologice.”

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul sesizării susține că norma contestată este lipsită de claritate și de previzibilitate, pentru că nu stabilește care ar fi concentrația de alcool în sânge sau în aerul expirat care ar determina răspunderea penală. În opinia sa, această omisiune determină interpretarea extensivă și aplicarea prin analogie a legii penale.

11. Suplimentar, autorul excepției susține că, prin incriminarea infracțiunii prevăzute la articolul 264¹ alin. (4) din Codul penal, Parlamentul nu a evaluat în mod corespunzător gradul prejudiciabil al acestei conduite antisociale. În opinia sa, conduita incriminată nu prezintă un pericol social suficient de ridicat pentru a justifica intervenția legii penale.

12. Totodată, autorul sesizării menționează că în cazul infracțiunii prevăzute de articolul 264¹ alin. (4) din Codul penal este stabilită o sancțiune mai aspră decât în cazul infracțiunii prevăzute de articolul 264¹ alin. (1) din Cod, fapt care contravine principiului proporționalității incriminării.

13. Autorul sesizării precizează că norma contestată a fost introdusă în Codul penal prin Legea nr. 136/2024, fără a fi însoțită de o motivare corespunzătoare.

14. În opinia autorului sesizării, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 20, 22, 23, 26, 54, 73 și 74 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, excepția este formulată de un subiect abilitat cu acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate este articolul 264¹ alin. (4) din Codul penal, sub aspectul omisiunii legislatorului de a stabili în norma contestată concentrația de alcool care ar atrage răspunderea penală. Prevederile contestate nu au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate.

19. Curtea a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare al Curții Constituționale dacă această omisiune afectează un drept fundamental (a se vedea HCC nr.12 din 6 aprilie 2021, § 35).

20. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în care persoana este acuzată de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 264¹ alin. (4) din Codul penal (*consumul de alcool de către conducătorul mijlocului de transport implicat într-un accident rutier, până la testarea alcoolscoptică*). Curtea admite că instanța de judecată va ține cont de prevederile contestate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

21. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autoarei sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 87 din 25 iulie 2024, § 15).

22. Autorul excepției susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) (*statul Republica Moldova*), 20 (*accesul liber la justiție*), 22 (*neretroactivitatea legii*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*), 73 (*inițiativa legislativă*) și 74 (*adoptarea legilor și hotărârilor*) din Constituție.

23. Referitor la incidența articolelor 73 și 74 din Constituție Curtea observă că autorul sesizării nu a prezentat argumente care să demonstreze vicierea procedurii legislative.

24. Curtea a subliniat anterior că articolul 54 din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul sesizării trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unei ingerințe în drepturile garantate de Constituție (a se vedea DCC nr. 73 din 20 iunie 2024, § 23; DCC nr. 30 din 27 februarie 2025, § 26).

25. Cu referire la articolele 20 și 26 din Constituție, Curtea observă că autorul excepției nu a adus argumente pertinente care să justifice că prevederile contestate constituie o ingerință în dreptul de acces liber la justiție și dreptul la apărare, ca parte a unui proces echitabil. În situații similare, Curtea a notat că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 34 din 22 martie 2022, § 27).

26. Referitor la incidența articolelor 22 și 23 din Constituție, autorul excepției susține că norma contestată este lipsită de claritate și previzibilitate, pentru că nu stabilește care este concentrația de alcool în sânge sau în aerul expirat de la care intervine răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute la articolul 264¹ alin. (4) din Codul penal.

27. Curtea amintește că prevederile articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție garantează standardul calității legii penale substanțiale (a se vedea DCC nr. 93 din 7 iulie 2022, § 21). Curtea a reținut că dispozițiile articolului 22 din Constituție garantează, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, principiul legalității incriminării și a pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) (a se vedea HCC nr. 25 din 12 august 2021, § 39).

28. Analizând comparativ conținutul normativ al alineatelor (1) și (4) din articolul 264¹ din Codul penal Curtea observă că acestea incriminează două fapte distincte. Astfel, alineatul (1) incriminează fapta de conducere mijlocului de transport de către o persoană care are o concentrație de alcool în sânge ce depășește 0,7 g/l sau de vapori de alcool în aerul expirat ce depășește 0,35 mg/l ori care se află în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare. În acest caz, starea de ebrietate reprezintă un element constitutiv esențial al infracțiunii, care este determinat de lege prin criterii obiective.

29. Pe de altă parte, alineatul (4) nu incriminează conducerea în stare de ebrietate, ci o conduită a conducătorului mijlocului de transport ulterioară producerii accidentului rutier, și anume consumul de alcool, de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare, cu excepția consumului de medicamente cu efecte similare substanțelor psihotrope până la testarea alcoolscopică și/sau testarea antidrog sau până la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei. Astfel, elementul material al infracțiunii stabilite de alineatul (4) nu constă în existența unei anumite concentrații de alcool, ci în acțiunea de a consuma alcool.

30. Curtea reține că lipsa indicării unui prag al alcoolemiei în cazul infracțiunii stabilite de alineatul (4) nu poate fi calificată drept o omisiune legislativă de natură să afecteze previzibilitatea normei. Obligația de a se abține de la consumul de alcool până la efectuarea testărilor după implicarea

într-un accident rutier poate fi dedusă în mod rezonabil de către destinatarii legii.

31. În acest sens, Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131 din 7 iunie 2007 stabilește că conducătorul de vehicul este obligat să cunoască și să respecte Regulamentul circulației rutiere (a se vedea articolul 33 alin. (3) lit. a) din Lege). Curtea observă că Regulamentul circulației rutiere stabilește în mod clar că conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat, între altele, să nu consume băuturi alcoolice sau droguri, precum și să nu consume medicamente preparate pe baza acestora până va fi supus testării alcoolscopice și/sau testării antidrog, sau, după caz, examinării medicale și prelevării probelor biologice (a se vedea pct. 12 din Regulament).

32. Curtea notează că textul contestat nu are ca destinatar publicul larg, ci doar conducătorii de vehicule, care au urmat o formă de instruire pentru a obține dreptul de a conduce mijloace de transport. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoanele care au o activitate profesională și care au fost supuse unor forme de școlarizare trebuie să dea dovadă de o prudență mai mare în cadrul activității lor și este de așteptat ca acestea să-și asume riscurile inerente activității lor (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Satakunnan Markkinapörssi Oy și Satamedia Oy v. Finlanda* [MC], 27 iunie 2017, § 145; *Sekmadienis Ltd. v. Lituania*, 30 ianuarie 2018, § 65) (DCC nr. 152 din 17 noiembrie 2022, § 20; DCC nr. 61 din 5 iunie 2025, § 24).

33. Așadar, Curtea a ajuns la concluzia că la aplicarea textului contestat destinatarul legii are suficiente repere și poate stabili sensul prevederilor contestate prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică, pornind de la sensul uzual al textului criticat în raport cu esența infracțiunii incriminate.

34. Referitor la criticile autorului sesizării care pretind că prin incriminarea în Codul penal a infracțiunii prevăzute de articolul 264¹ alin. (4) Parlamentul nu a evaluat în mod corespunzător gradul prejudiciabil al acestui comportament antisocial, stabilind răspunderea penală pentru o faptă care, în esență, nu prezintă pericol social, Curtea reiterează că nu poate efectua un control de constituționalitate în privința unei infracțiuni din perspectiva principiului *ultima ratio*, analizând existența unor măsuri alternative non-penale. Ea nu se află în poziția de a elabora studii empirice în această privință. Pot exista opinii diferite sub aspect criminologic, însă nu ține de rolul Curții să o favorizeze pe una dintre ele în detrimentul celorlalte. Politica penală a statului reprezintă o competență rezervată Parlamentului (a se vedea articolul 72 alin. (3) lit. n) din Constituție).

35. În virtutea acestei prevederi constituționale, legislatorul este liber să aprecieze, pe lângă pericolul social, în funcție de care urmează să stabilească natura juridică a faptei incriminate, și condițiile răspunderii juridice pentru această faptă (a se vedea DCC nr. 153 din 19 octombrie 2021, § 29; DCC nr. 3 din 19 ianuarie 2023, § 22). Așadar, stabilirea elementelor constitutive ale infracțiunilor ține de competența Parlamentului și se bazează pe rațiuni de politică penală a statului.

36. Curtea constată că, sub aparența unor critici referitoare la afectarea normelor constituționale, autorul excepției pune în discuție modul în care au fost încadrate juridic faptele incriminate inculpatei. În acest context, Curtea reiterează că aspectele legate de aplicarea legii nu țin de competența sa (a se vedea DCC nr. 83 din 17 iunie 2022, § 29). Această competență le revine instanțelor de judecată.

37. Pentru că nu s-a demonstrat incidența unui drept fundamental prevăzut de Constituție, Curtea notează că nici articolele 1 și 54 din Constituție nu sunt incidente.

38. Astfel, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (3) lit. d) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 264¹ alin. (4) din Codul penal, ridicată de dl avocat Ilie Gilca, în interesele dnei Elena Crețu, în dosarul nr. 1-126/2025, pendinte Judecătoria Hâncești, sediul Ialoveni.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 14 mai 2026

DCC nr. 81

Dosarul nr. 1g/2026